

# OPETUSHALLITUKSEN YLEISOHJE

## Valtionavustuksen hakijoille ja käyttäjille

---

17.1.2012



OPETUSHALLITUS  
UTBILDNINGSSTYRELSEN

## Sisällysluettelo

1. Valtionavustuksen hakeminen.....3
2. Valtionavustuksen asianmukaiseen käyttöön liittyviä ohjeita.... 3
3. Avustuksen käytön valvonta..... 5

## 1. Valtionavustuksen hakeminen

Valtionavustuksiin tarkoitetut määrärahat osoitetaan vuosittain valtion talousarviossa jaettavaksi kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Valtionavustusta haetaan hakutiedotteessa pyydetyllä tavalla. Valtionavustusta voivat hakea hakutiedotteessa mainitut tahot kuten kunnat, kuntayhtymät sekä yksityiset koulutuksen järjestäjä ja rekisteröidyt yhdistykset. Valtionavustuksen hakijan tulee avustushakemuksen yhteydessä antaa hakutiedotteessa mainitut riittävät tiedot ja sitä haetaan hakutiedotteessa ilmoitettuun määräaikaan mennessä.

Hakutiedote ja verkkolomakkeet löytyvät Opetushallituksen sivuilta [www.oph.fi/rahoitus](http://www.oph.fi/rahoitus)

Opetushallitus lähettää valtionavustuksen hakijalle aina kirjallisen avustuspäätöksen. Myönteisessä valtionavustuspäätöksessä mainitaan myönnetyn avustuksen käyttötarkoitus ja avustuksen käyttötarkoitukseen annettu käyttöaika.

## 2. Valtionavustuksen asianmukaiseen käyttöön liittyviä ohjeita

### 2.1. Avustuksen käyttöön liittyvät yleiset ohjeet

**Erityisavustusta ei** saa käyttää organiasaation oman perustoiminnan rahoittamiseen. Avustus on tarkoitettu käytettäväksi avustuspäätöksessä mainitun käyttöajan kuluessa avustuskohteesta aiheutuviin menoihin, jotka on hyväksytty avustuspäätöksen perusteena olleessa käyttösuunnitelmassa. Avustuksen saajan on noudatettava valtionavustuspäätöksen ehtoja ja rajoituksia.

**Yleisavustusta** saa käyttää avustuspäätöksessä mainittuun tarkoitukseen sen vuoden aikana, jolloin avustus on myönnetty. Avustuksen saajan on noudatettava valtionavustuspäätöksen ehtoja ja rajoituksia.

### Valtionavustuksen käyttötarkoituksen ja käyttöajan muuttaminen

Avustuksen saaja voi erityisestä syystä hakea muutosta avustuspäätöksen käyttötarkoituksen ehtoihin tai poikkeustapauksessa, perustellusta syystä pyytää lisääaikaa.

Näitä koskevat kirjalliset hakemukset on tehtävä hyvissä ajoin ennen uuden toiminnan aloittamista ja avustuksen käyttöajan päättymistä.

Opetushallitus antaa molemmissa tapauksissa kirjallisen päätöksen.

## **Arvonlisävero**

Valtionavustusta saaneen hankkeen kokonaiskustannuksiin ei hyväksytä arvonlisäveroa. Arvonlisävero voidaan hyväksyä kustannuksiin vain silloin, jos arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi.

## **Kilpailuttaminen (Laki julkisista hankinnoista 348/2007)**

Valtionavustushankkeisiin lähinnä kehittämishankkeisiin sisältyy usein erilaisten asiantuntijapalvelujen ostamista yksityisiltä palveluntuottajilta. Hanke voi sisältää myös tavarahankintoja. Hankintoja tehtäessä yksityisiltä tavaran tai palvelun tuottajilta on otettava huomioon julkisia hankintoja koskevat säädökset.

Lakia sovelletaan myös yksityisten yhteisöjen hankintoihin silloin, kun hankinnan tekemistä varten on saatu avustusta yli puolet hankinnan arvosta.

## **Valtionavustushankkeen yhteydessä syntyneen aineiston käyttöoikeudet**

Valtionavustuksen saajan tulee luovuttaa Opetushallitukselle vastikkeetta valtionavustushankkeen yhteydessä syntyviin aineistoihin rinnakkaiset käyttöoikeudet sekä oikeudet aineiston sisällön ja ulkoasun muutoksiin. Opetushallituksella on myös oikeus levittää aineistoa kaikissa levitysmuodoissa sekä valmistaa siitä kappaleita. Valtionavustuksen saaja vastaa siitä, että sillä on oikeus luovuttaa edellä mainitut oikeudet Opetushallitukselle.

## **2.1 Erityisavustukseen liittyviä ohjeita**

### **Erityisavustusta saaneen hankkeen omarahoitusosuus**

Erityisavustuksen saajalta edellytetään pääsääntöisesti myös omarahoitusosuutta. Avustuksen hakijan omarahoitusosuuden suuruus määritellään avustuseräkohtaisesti ja lasketaan valtionavustuksen myöntöön perustuvista hyväksytyistä kokonaiskustannuksista. Omarahoitusosuudeksi ei katsota eikä hyväksytä laskennallisia kustannuksia.

Koulutuksen järjestäjän valtionavustushankkeelle antama asiantuntijatyö tai muu palvelu voidaan kuitenkin sisällyttää omarahoitusosuuteen edellyttäen, että todelliset menot on todennettavissa hankkeen kirjanpidon seurannassa. Toiminnasta syntyneet tulot ja menot on siis kirjanpidossa kirjattava siirtona avustuksen saajan varsinaisesta tehtävästä valtionavustushankkeeseen. Hanketta koskevassa kirjanpidon seurannassa tulee näkyä hankkeen kokonaismenot, mikä tarkoittaa sekä avustuksella, että omarahoitusosuudella rahoitettua toimintaa.

### **Yhteishankkeet**

Eritysavustusta voidaan myöntää myös hankkeelle, jossa on useampi toteuttaja. Yhteishankkeelle anottavan avustuksen edellytyksenä on että, yhteistyökumppaneiden kanssa on saatu kirjalliset suostumukset sekä tehty kirjalliset esisopimukset, joissa on sovittu muun muassa valtionavustuksen hallinnoinnista, omarahoitusosuuden rahoittamisesta, valtionavustuksen jakamisesta, kustannustenjaosta ja vastuusta. Lopulliset sopimukset toimitetaan Opetushallitukseen sen jälkeen kun varmuus avustuksen myönnöstä on saatu.

**Tarkemmat ohjeet yhteishankkeista annetaan hakutiedotteessa ja avustuspäätöksessä.**

### 3. Avustuksen käytön valvonta

Opetushallituksen valvoo valtionavustuksen asianmukaista käyttöä ja valvonnan hoitamiseksi edellyttää valtionavustuksen saajaa toimittamaan avustuksen käyttö- ja seurantatietoja sekä muita tietoja. Valtionavustuslaki (688/2001)15 §.

#### Valtionavustusselvitys

Valtionavustuksen käyttöajan päätyttyä avustuksen saajan tulee antaa Opetushallitukselle selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta sekä kustannuksista avustuspäätöksessä annetun määräajan loppuun mennessä.

Selvitykseen käytettävä verkkolomake löytyy Opetushallituksen verkkosivuilta [www.oph.f/rahoitus](http://www.oph.f/rahoitus)

Selvityslomakkeessa annettujen taloustietojen tulee vastata hankkeen kirjanpidon seurantaraportin tietoja.

Hyväksyttäviksi menoiksi katsotaan avustettavan kohteen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset menot, jotka perustuvat avustuspäätöksen perusteena olevaan hyväksytyyn hankesuunnitelmaan.

Kaikkien eri valtionavustusten ja myös samalle hankkeelle eri vuosina myönnettyjen avustusten kirjanpidon seuranta tulee pitää erillään toisistaan omilla laskentatunnisteillaan. Jokaisesta eri vuosina myönnetystä avustuserästä tehdään oma selvityksensä.

**Eritysavustuksen selvitykseen** suositellaan liitettäväksi kyseessä olevaa avustusta koskevat kirjanpidonraportit kaikilta niiltä vuosilta, jolloin avustus on ollut käytettävissä. Loppuraportin allekirjoittavat koulutuksenjärjestäjän/oppilaitoksen ylläpitäjän nimenkirjoitusoikeuden omaava henkilö sekä hankkeen vastuhenkilö.

**Yleisavustuksen selvitykseen** tulee liittää tuloslaskelma ja tase liitetietoineen, tilintarkastuskertomus, jossa on vakuutus siitä, että, avustus on käytetty sille asetettujen ehtojen ja valtionavustuksia koskevien säännösten mukaisesti, toimintakertomus ja myönnettyä avustuserää koskeva kirjanpidon seurantaraportti. Loppuraportin allekirjoittavat kyseisen organisaation nimenkirjoitusoikeuden omaavat henkilöt / omaava henkilö.

Opetushallitus voi tarvittaessa avustuspäätöksessään vaatia avustuksen saajaa toimittamaan selvityksen hankkeen etenemisestä ja avustuksen käytöstä ennen käyttöajan päättymistä.

## **Avustuksen palautus ja takaisinperintä**

Valtionavustuslaki (688/2001) 20 § edellyttää, että valtionavustuksen saaja palauttaa viipymättä virheellisesti tai perusteettomasti saamansa valtionavustuksen tai sen osan.

Avustus tulee palauttaa ennen raportointiajan päättymistä, jos sitä tai sen osaa ei voida käyttää valtionavustuspäätöksessä edellytetyllä tavalla. Selvityslomakkeen lisätietoihin laitetaan maininta palautetun avustuksen määrästä korkoineen ja milloin se on palautettu.

Valtionavustuslaki edellyttää myös, että Opetushallitus perii takaisin avustuksen tai sen osan, jos valtionavustuksen saaja

- 1) on jättänyt palauttamatta käyttämättä jääneen avustuksen tai sen osan
- 2) on käyttänyt valtionavustuksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty
- 3) on antanut väärän tai harhaanjohtavan tiedon asiasta, joka on voinut olennaisesti vaikuttamaa avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan
- 4) on muutoin olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätökseen otettuja ehtoja.

Opetushallitus voi periä takaisin myönnetyn avustuksen myös siinä tapauksessa, että pyydettyjä asiakirjoja ja tiliselvityksiä ei ole toimitettu.

Avustus tulee palauttaa Opetushallituksen tilille:

NORDEA  
IBAN FI13 1660 3000 1022 47  
BIC: NDEAFIHH

SAMPO  
IBAN: FI31 8000 1700 0137 67  
BIC: DABAFIHH

OP POHJOLA  
IBAN: FI29 5000 0120 3776 75  
BIC: OKOYFIHH

Palautuksessa tulee mainita avustuspäätöksen diaarinumero.

## **Palautettavan ja takaisin perittävän avustuksen korko**

Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisinperittävälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3§:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisättynä kolmella prosenttiyksiköllä. Mikäli takaisin perittävää avustusta ei ole maksettu takaisin Opetushallituksen asettamaan eräpäivään mennessä, sille on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n mukaan.

Vuotuinen viite- ja viivästyskorko löytyy Suomen Pankin verkkosivulta [www.suomenpankki.fi](http://www.suomenpankki.fi).

### **Opetushallituksen tarkastusoikeus**

Valtionavustuksen saajan on annettava valtionapuviranomaiselle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot. Opetushallituksella on oikeus suorittaa avustuksen käytön valvonnassa tarpeellisia avustuksen saajan talouteen ja toimintaa kohdistuvia tarkastuskäyntejä. Opetushallitus voi valtuuttaa toisen viranomaisen tai ulkopuolisen hyväksytyt tilintarkastajan tekemään tarkoitettuja tarkastuksia. Ulkopuolinen asiantuntija voi avustaa tarkastuksessa.